

РЕШЕНИЕ

№ 197

гр. София, 11.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-17 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Силияна Григорова

при участието на секретаря Мария Т. Методиева
като разгледа докладваното от Силияна Григорова Гражданско дело № 20231100103357 по описа за 2023 година

Делото е образувано по искова молба на „Е. 2011“ ЕООД срещу К. П. П. за осъждането му да заплати сумата от 100 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от изявления на ответника в интервю, публикувано в интернет страницата на „Б.“ ЕООД на 21.06.2022 г., съдържащо неистини и клеветнически твърдения.

Ищецът твърди, че в интервю с К. П., народен представител от „Продължаваме промяната“, се съдържаха неистини, насочени към очерняне на доброто търговски име на „Е. 2011“ ЕООД: че фирмата „Е.“ през цялото време е оперирала по много странен начин, че е работила на турската граница без да има реални права да извършва дейността от името на държавата и че някой ѝ го бил делегирал. Съдържаха се и внушения, че дружеството оперирало от името на държавата и върху него не се упражнявал контрол. Изявлението на П., че преди това била друга фирма, преди това друга, но винаги всички в Хасково знаели кой държи контрола на границата с Турция и кой управлява там – лице, наричано А.. Така „Е. 2011“ ЕООД се свързвала с фирми на лицето А.. Ответникът не внесъл нужната конкретика относно твърденията си за близката връзка между предхождащите фирми, ищеца и лице на име А.. „Е. 2011“ ЕООД нямало пряк контрол върху дейността, извършвана на границата. Дружеството имало основно подпомагащи функции и действало като лаборатория и като оператор. Контролните функции се извършвали от държавни институции.

В предаденото в сайта на „Б.“ ЕООД интервю П. изнесъл непотвърдена и клеветническа информация по повод дейността на „Е. 2011“ ЕООД, с

единствената цел доброто име на дружеството да бъде опетнено. Неоснователно му се приписвало извършване на престъпление, като нямало и нито един достоверен източник на информация. Изявленията на ответника поставяли под съмнение честността, почтеността и коректността на ищеца. Създадената негативна обществена оценка причинила затруднения на ищеца и неудобство при общуването с клиенти. Допълнителни унижения търпял от необходимостта да дава обяснения на широк кръг от хора, включително бизнес партньори. Изказванията на П. оказали трайно неблагоприятно влияние върху търговската дейност: част от партньорите му се ориентирали към други бизнес оператори.

Неимуществените вреди оценява на 100 000 лева и моли ответникът да бъде осъден за му заплати исковата сума, ведно със законните лихви от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане.

Ответникът е подал отговор, в който счита, че изявлението му, че „Е.“ е оперирала по много странен начин е оценъчно и не съдържа конкретно злепоставящо твърдение или приписване на престъпление. Характерът на изявлението не позволявал то да се преценява като противоправно. Под формата на свой личен критичен коментар П. информирал обществото за текущи въпроси от сферата на държавно управление. В изказването си визирал лабораторията, а не конкретно ищцовото дружество, а критиката била насочена към законодателството и компетентните държавни органи, които създали и търпели съществуващото на границата с Турция положение.

Мнението на П. се базирало на публично известни обстоятелства, за които преди 21.06.2022 г. алармирала Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) – допуснати нарушения в процедурата по отдаване под наем на имоти в зоната на ГКПП „Капитан Андреево“. Данните, до които П. имал достъп, се базирали на сигнал от изпълнителния директор на БАБХ проф. Х.Д. до ГДБОП и ДАНС.

На 11.05.2022 г. в БАБХ постъпило писмо от Посолството на Република Турция, Търговска секция, в което се посочвало, че в края на 2021 г. постъпили множество сигнали на търговски фирми, вносители на плодове и зеленчуци с оплаквания, че им е оказван натиск от страна на „Е. 2011“ ЕООД за сключване на договори за представителство и обработка на документи. В края на май и начало на юни 2022 г. в ГПУ – Свиленград постъпили четири сигнала от служители на БАБХ, че от „Е. 2011“ ЕООД нерегламентирано заснемали инспектори на Агенцията, намесвали се в работата им и ги заплашвали, с което възпрепятствали извършване на официален контрол от страна на БАБХ.

В сигналите на проф. Д. се съдържали данни, които вече били публично оповестени, а след като почивали и на служебно известна на ответника информация, създали у него личното убеждение, че държавата е допуснала лабораторията да оперира по „много странен начин“ и „без да има реални права да извършва дейността от името на държавата и някой друг му го е бил

делегира“.

Убеждението на П., че ищецът не е имал право да извършва дейност, различна от банкова, застрахователна и дейност по възстановяване на ДДС произтича от липсата на разрешение от директора на Агенция „Митници“ след съгласуване с директора на ГД „Гранична полиция“. Това обаче не се приравнявало на незаконност на дейността.

В нито една своя част изказването не съдържало позорно или злепоставящо ищеца обстоятелство.

Второто изказване – за последователно извършване на дейността от различни фирми, било вярно, защото лабораторията била стопанисвана първо от „И.Е.“ ЕООД, а акредитацията на името на тази фирма била прехвърлена на „Е. 2011“ ЕООД. Отделно, между „И.Е.“ ЕООД и ищеца бил сключен договор за заем за послужване на помещения, в които била разположена лабораторията. Обстоятелството за връзка между двете фирми не било нито позорно, нито престъпно. Споменатото лице А. не било индивидуализирано и на него също не се приписвало престъпно поведение.

Оспорва се и възможността юридическо лице да търпи неимуществени вреди, както и причинна връзка между изказванията на П. и описаните неблагоприятни последици за ищеца.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа и правна страна:

Предявен е иск с правно основание чл. 45, ал. 1 от ЗЗД.

За да възникне отговорност за поправяне на вреди от непозволено увреждане, следва да се установят елементите на фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД - действие или бездействие на лице, съставляващо противоправно поведение и причинна връзка между деянието и настъпилите в сферата на увреденото лице вреди.

Съобразно правилото на чл. 154, ал. 1 от ГПК за доказателствената тежест в гражданския процес, ищецът следва да проведе главно и пълно доказване на настъпването на фактическия състав на непозволеното увреждане.

Не се спори по делото относно съдържанието на изказване на К. П. на 20.06.2022 г. на протест на Инициатива „Правосъдие за всеки“ пред Народното събрание. Интервюто е предадено с цитати на отговори от К. П. на въпроси на журналист от „Б.“ за хода на разследването на фирмите, които са държали фитосанитарния контрол на ГКПП „Капитан Андреево“. В

качеството си на министър председател към 20.06.2022 г., П. е заявил, че „тази фирма „Е.“ е оперирала по много странен начин“, че е работила на турската граница „без да има реални права да извършва дейността от името на държавата“ – понеже „някой й го бил делегирал“, че „преди това е била друга фирма, преди това – друга...“. Добавил е, че в Хасково знаят кой държи контрола на границата с Турция – А. и че това лице, както и Таки, вече няма да контролират толкова важни за държавата места като границата между България и Турция. Според П., държавата следва да поеме контрола, като БАБХ и Гранична полиция влязат в ролите си.

По първият елемент от фактическия състав на генералния деликт по чл. 45, ал. 1 от ЗЗД съдът дължи да провери дали е противоправно поведение под формата на действие от страна на ответника – неверни изявления, които злепоставя ищцовото дружество и уронват името му на почтен търговец в бизнес средите.

Свободата на словото е конституционно гарантирано право (чл. 39, ал. 1 от КРБ), ограничено от забраната да се използва за накърняване на правата и доброто име на другото (чл. 39, ал. 2 от КРБ) или на други неимуществени блага (чл. 41, ал. 1 от КРБ).

Според чл. 10, т. 2 от КЗПЧОС упражняването на правото на свободно изразяване на мнение, „доколкото е съпроводено със задължения и отговорности, може да бъде обусловено от процедури, условия, ограничения или санкции, които са предвидени от закона и са необходими в едно демократично общество за защитата здравето и морала, на репутацията или правата на другите“. В практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) „задълженията и отговорностите“ по смисъла на чл. 10 от ЕКЗПЧОС са подчинени на условието, че се действа добросъвестно.

Когато изявлението съдържа оценъчните съждения, те не могат да се проверяват за тяхната вярност, когато представляват коментар на фактите. На преценка подлежи обаче верността на изнесените факти, като отговорността на ответника може да бъде ангажирана в случай на тяхната невярност и само доколкото засягат неблагоприятно адресата и техният автор не е проверил достоверността на тези факти.

Изказването в интервюто с К. П., министър председател на Република България към 20.06.2022 г., следва да прецени на фона на контекста, в който е

направено и според цялостното му съдържание. То е в отговор на журналистически въпрос за разследването на фирмите, осъществявали фитосанитарния контрол на ГКПП „Капитан Андреево“. Така зададения от журналист на „Б.“ въпрос предполага, че преди 20.06.2022 г. на обществеността вече е било известно да е започнало такова разследване. То става ясно и от медийни публикации на в. „Капитал“ („Златна лаборатория“ на Капитан Андреево: държавата е подарила 200 млн. лв.) от 30.05.2022 г., както и в сайта bird.bg (Интереси на Таки и ГЕРБ в „златните“ гьол, паркинг и лаборатория на ГКПП „Капитан Андреево“) от 27.05.2022 г., препращащ към предходни журналистически разследвания, намерили място в други печатни и електронни медии.

Заеманата от П. длъжност на министър-председател предполага, че именно той е държавният орган, разполагащ с информация относно разследване на фирмите, заети с фитосанитарен контрол в гранична зона. Тук следва да се отбележи уводната част от отговора на въпроса, спестена от ищеца, но акцентираща на значимия обществен интерес към темата: „...това, което видяхме“. Това уточнение на министър-председателя реферира към служебна информация, получена от компетентен държавен орган – Българска агенция по безопасност на храните. От показанията на свидетеля Х.Д., заемал длъжността „изпълнителен директор на БАБХ“ от 30.12.2021 г., се установява, че още на 06.01.2022 г. му е възложено намери и да прегледа всички договори. В БАБХ се извършил задълбочен анализ на информацията, която се била предадена в министерство на земеделието, чрез заместник министъра И.Х., който я довеждал до знанието на министър-председателя. В обекта на анализа попаднала и процедурата по сключване на договора с „Е. 2011“ ЕООД. Приложеният към отговора сигнал на изпълнителния директор Д. е без изходящ номер, но от съдържанието му става ясно, че той е изготвен след средата на юли 2022 г. (съгласно цитирани в него на стр. 14 доклад № ЗИД-17/14.07.2022 от зам. изпълнителния директор на БАБХ и писмо на „Технопарк София“ АД с изх. № 164/15.07.2022 г.). Сигналът акцентира върху нарушения на закона и безстопанственост при управление на имущество, публична държавна собственост, върху факти и обстоятелства, свързани с дейността на лабораторията, обосноваващи изводи за съставяне на документи с невярно съдържание, както и върху данни за нерегламентирани търговски практики, заплахи към длъжностни лица-служители на БАБХ и

препятстване дейността по официален контрол и искане за подкуп. Пространният и подробен сигнал е резултат от продължителни проверки на налични в БАБХ документи.

Провокирани от обществения интерес към случващото се на ГКПП „Капитан Андреево“, медиите са се концентрирали към отразяване на резултатите от предприетите от държавните органи проверки и разследвания. Задължителната достоверност на информацията, която поднасят на обществото, предполага тя да се базира на официален източник. В изпълнение на това свое задължение журналистите отнасят въпросите си към органа, отговорен за общата политика на правителството – министър-председателя. Естествено е, а и от показанията на свидетеля Д. се установява, че резултатите от проверките периодично са довеждани до знанието на заместник министъра на земеделието И.Х., а чрез него – и на министър-председателя К. П.. Докладът на изпълнителния директор на БАБХ Х.Д. обобщава установеното в хода на проверка, продължила повече от шест месеца. Затова и изказването на ответника на 20.06.2022 г. е основана на заключенията от тези проверки.

„Странният начин, по който фирмата „Е.“ е оперирала“, по думите на П., отразява негово собствено заключение и извод, базиран на безспорни резултати от разследване на дейността на дружеството. Съдът не споделя възражението на ответника, че е имал предвид лабораторията, а не дружеството. Изрично е посочил в изказването си на 20.06.2022 г., макар и непълно, името на „фирмата“. Мнението си обаче е мотивирал с връзката на ищеца с „А.“ както с „Е. 2011“ ЕООД, така и с „И.Е.“ ЕООД. Станалите обществено достояние журналистически разследвания, основани основно на официални източници, както и публично достъпна информация – търговския регистър, сочи, че: едноличен собственик на капитала на „И.Е.“ ЕООД е „Интерпред-БГ“ АД, представляван от Р.К.Ч., известен като „А.“. Със заповед № А 669/21.11.2022 г. се изменя заповед № А 23/12.01.2022 г. към сертификат за акредитация № 267 ЛИ, издаден на 12.01.2022 г., валиден до 30.11.2024 г. на ИА „Българска служба за акредитация“. Видно от сертификата за акредитация на л. 20 от делото, издаден съгласно заповед № А 23/12.01.2022 г., датата на първоначалната акредитация е 27.11.2012 г., а на преакредитация – 30.11.2020 г. Затова е логично и съответно на твърденията на ответника в подадения от него отговор, че лабораторията е предадена от друго

юридическо лице на „Е. 2011“ ЕООД. Потвърждава се изявлението на П., че „преди това е била друга фирма“. Поименно „Интерпред Логистик“ ЕООД не е посочена, но връзката ѝ с „Е. 2011“ ЕООД произтича от подробно изложени в сигнала на Д. обстоятелства, включително сключения между тези две дружества договор за заем за послужване от 02.11.2021 г. То се потвърждава и от показанията на свидетеля О.Б.: „Нямаше други фирми, които да извършват лабораторни дейности на КПП. Само една фирма отговаря за това. Първо беше „И.Е.“ ЕООД, а след това – „Е. 2011“ ЕООД. Аз се преместих в „Е. 2011“ ЕООД на същата позиция, която извършвах и в „И.Е.“ ЕООД.“

Верни и основани на обективни данни са изявенията на ответника за връзка между ищеца и предходна фирма, извършвала лабораторни изпитвания. При това не се касае за „свързани лица“ в юридическия смисъл на думата (§ 1, ал. 1 от ДР на ТЗ), а за дружество, което предава лаборатория за изпитване на друго дружество, съпроводено с преиздаване на акредитацията по ЗНАООС и с предоставяне за безвъзмездно ползване на отдадени под наем вещи, публична държавна собственост.

Подобно „предаване“ на лабораторията от една фирма на друга обаче не е нито престъпно, нито позорящо обстоятелство.

За да мотивира крайната си цел – държавата да поеме фитосанитарния контрол на границата с Турция, в каквато насока са и всички въпроси на журналиста към министър-председателя, П. е наблегнал на факта, че „фирмата няма права да извършва дейността от името на държавата“. Това обстоятелство се потвърждава и от приетото по делото писмо от ЦМУ на Агенция „Митници“, че на „Е. 2011“ ЕООД не е издавано разрешение за извършване на дейност, различна от банкова, застрахователна и възстановяване на ДДС в зоната на ГКПП „Капитан Андреево“.

При обследвано на цялостното съдържание на дадените от К. П., в качеството на министър-председател, отговори на журналистически въпроси не се установи такова невярно твърдение, което да позори името на ищцовото дружество. Критичният тон в отговорите на премиера е насочен към бездействието на държавните институции и заявяване на намерение да се работи с насока те „да влязат в ролята си на контролор“ при лабораторните изпитвания на ГКПП „Капитан Андреево“.

Твърдението за оклеветяване на ищеца е плод на неправилно тълкуване

на отговорите на премиера. Те съдържат единствено факти, узнати в качеството му министър-председател и смятани от интервюиращия за достатъчно важни, за да информира обществеността за тях именно с данни от първоизточника.

Липсата на противоправно поведение на ответника елиминира възможността да бъде ангажирана отговорността му по чл. 45, ал. 1 от ЗЗД. Претенцията на „Е. 2011“ ЕООД за обезщетяване на вреди от изказванията на К. П. на 20.06.2022 г. подлежи на отхвърляне.

С оглед изхода на спора, право на разноски има ответникът. Те възлизат на сумата от 10 380 лева, представляващи адвокатско възнаграждение за представителство и защита по предявения от „Е. 2011“ ЕООД неоснователен иск за сумата от 100 000 лева.

Процесуалният представител на ищеца е възразил за прекомерност на хонорара, което съдът неА.ра за неоснователно. Съгласно чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1/2004 г. минималният размер на възнаграждението е 8 650 лева, 10 380 лева с ДДС. Заплатеният по банков път на три части хонорар не надвишава този по Наредбата.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от „Е. 2011“ ЕООД, ЕИК ***** срещу К. П. П., ЕГН ***** иск с правно основание чл. 45, ал. 1 от ЗЗД за осъждането му да заплати сумата от 100 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от изявления на ответника в интервю, публикувано в интернет страницата на „Б.“ ЕООД на 21.06.2022 г.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, „Е. 2011“ ЕООД, ЕИК ***** със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. ***** да заплати на К. П. П., ЕГН ***** с адрес гр. София, ул. ***** сумата от 10 380 лева разноски за производството.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред САС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____